

2. Halotti beszéd aítai Lázár István felett. 1811 nov. 10. U. o. 1812. 3. A jó gazda tiszt'elete a házban és társaságban. Melyet egy már réhai jó gazdának... Daniel Elek úrnak földi végső megtisztelésére leírt 1812-ben U. o. 1812. Atyai örökít mívelő jó gazda... gyűjtő címmel Molnos Dávid halotti beszédével. 4. Halotti beszéd: Vargyasi Daniel Iulánna Ugron Lászlóné felett. U. o. 1812. 5. Homoród-karácsonyfalvi Demjén László felett 1814 ápr. 24. U. o. 1814. 6. Széplaki P. Horváth Miklós felett. U. o. 1815. 7. Énlaki Zala Mihály felett. U. o. 1815. 8. Nagy Mihály felett 1817 márc. 23. Hely és év nélkül. 9. Pápai Erzsébet, Kaáli Nagy Lázárné felett 1817 jun. 25. U. o. 1818.

Dr. Gál Kelemen.

Most senki se lássson!

(Nagy Jankának)

Most egyedül vagyok.
Mégis jobb így talán,
Mint úgy lenne, ha visszamennék
Az emberek közé
És megmutatnám önkénytelenül,
Véletlenül nekik,
Hogy a szívemet nem tölti be most
A szeretet, a jóság,
Hogy üres vagyok.

Jobb így nekem :
Ne lásssanak meg máskép,
Csak jókedvűen, ragyogó szemekkel,
Csak olyankor, mikor
A kezem simogatni tud,
A szavam lágy és bensőséges,
Az ajkam mosolyog.

Csak akkor lásssanak,
Ha tudok adni valamit nekik,
Ha nem kell tőlem üres kézzel,
Üres szívvel távoznok.

(Odorheiu).

Deák Berta.

Dávid Ferenc arca a szellemtudományi lélektan tükrében.

III.

A vallásos aktus és a vallásos embertípus. Mint már láttuk, Spranger hat különböző szellemi aktust tulajdonít az emberi léleknek. Ha ezek közül az aktusok közül az első ötnek (elméleti, esztétikai, gazdasági, hatalmi, társadalmi) az értékét vonatkozásba hozom ezzel a kérdéssel: mi a szerepük ezeknek az én életem egyetemes értékében, akkor előáll a vallásos aktus.¹ Ugyanis az öt aktus csak akkor lehet igazán és végérvényesen értékes, ha az én egész életemnek „értelmet“ azaz „értéket“ ad. Amikor életünknek ezt az értelmét megérezzük, ezek „a nagyszerű pillanatok“, ahogy Nietzsche nevezte őket s ezek minket határtalan boldogsággal töltenek el, de egyben roppant kötelességérzetet is keltenek bennünk. Természetes, hogy ez a teljesség, életünk végső értékének megérezése sohasem érhető el, mivel mindig újabb és újabb részletértékekkel gyarapodunk, de érezzük, hogy ezek felett ott vár ránk az a boldogság, amely a léleknek a legmagasabb és legtartósabb (örökkévaló) kielégülést, megnyugvást nyújtja. Hogy ezt a boldogságot elérjük, ez a vallásos törekvések tárgya.

Már most ha a velünk szemben álló nagy Objektumot Világnak nevezzük és ezt mint egy egészet fogjuk fel, ehhez a szemlélethez mindig elválaszthatatlanul csatlakozik egy értékállásfoglalás: mit jelent a világ vagyis milyen egyetemes érték rejtőzik mögötte? S erre a kérdésre a vallásos lélek azt feleli: a világ mögött Isten áll, ő adja meg mindig minden dolognak, minden részletértéknek végső értelmét.

A vallásos ember magatartása a részletértékkel szemben háromféle lehet. Vagy negatív előjellel látja el azokat s azt mondja, hogy a részletérték az örökkévaló értékkel szemben semmi s ezért

¹ Spranger : Lebensformen 56 l.